

MOTION

Tyresö 2008-11-12

Rätt till trygghet och påverkan för äldre

Vi Socialdemokrater anser att Tyresös äldre har förtjänat och förtjänar en trygg ålderdom. Det är därför viktigt att äldre både på äldreboende och i hemmet ges möjligheten att åldras med värdighet.

I Tyresö är vården av äldre på många sätt av hög kvalitet, men kontinuerligt måste kvalitén förbättras och verksamheten utvärderas, till exempel i samarbete med kommunens pensionärsorganisationer.

De senaste åren har flera beslut tagits som på sikt kan komma hota kvaliteten. För oss står kvaliteten i verksamheten i fokus och driftsformer i bakgrunden.

En bättre äldreomsorg

För oss Socialdemokrater är det naturligt att alla äldre, oavsett vårdgivare ska få en bra vård. Det är en rättighet att kunna åldras med värdighet. I media rapporteras tid efter annan om hur äldre blir "fångar" på äldreboenden då inte personalen ges nog med tid för att kunna ge de äldre den uppmärksamhet de är förtjänta av. För att garantera en bättre vård vill vi socialdemokrater att ett antal minimikrav uppställs för våra äldreboenden, privata som kommunala. Dessa minimikrav kan till exempel vara hur stor andel av personalen som har adekvat utbildning eller att det ska finnas personal med andra språkkunskaper än svenska. Det kan också handla om anställningsvillkoren för de anställda, eftersom dåliga villkor ofta återspeglas i vårdkvaliteten.

Rättighetsprogram

Vissa äldre och anhöriga kan ibland känna att de inte blir lyssnade på och inte tas hänsyn till. För att förbättra de äldres situation och stärka deras rätt bör ett rättighetsprogram införas, där det tydligt definieras vad äldre boende på särskilt boende som minst kan kräva. Svart på vitt skall det exempelvis framgå minst hur många gånger i veckan du skall få komma ut och hur många gånger du skall kunna duscha. Dessa program bör kunna individanpassas efter individens egna behov.

En god kost

Oberoende om äldre bor på ett särskilt boende eller i hemmet är en god kost av stor vikt. Vid undersökningar har det visat sig att äldre i Tyresö inte är nöjda med kvalitén på maten som kommunen tillhandahåller på olika sätt. Vi socialdemokrater anser att matkvalitén, genom hänsynstagande till de synpunkter som framförts, måste förbättras. En avgörande del i detta är att öka de äldres egna inflytande över maten. Vidare tror vi att miljön vid ätandet är viktig. Därför bör kommunen se över möjligheterna för kommunens äldre att äta i gemensamma lokaler, såsom Lyktan.

Hjälp i hemmet

I dagens Sverige och Tyresö håller sig invånarna friska längre och blir äldre. Detta gör att många bor kvar i hemmet med eller utan hemhjälp i allt äldre åldrar. Under en längre tid har vi föreslagit att äldre över en viss ålder skall garanteras ett visst antal timmars hemtjänst varje vecka. Detta förslag förefaller nu bli verklighet. Vi vill samtidigt med denna reform stärka de äldres rätt att själv välja vad som skall utföras under dessa timmar. En annan reform som har införts är det som kallas "Fixar-frasse", som handlar om att äldre kan få hjälp i hemmet, exempelvis med att sätta upp glödlampor, vilket bland annat bör minska risken för fallskador. Tyvärr höjdes åldersgränsen för att nyttja denna tjänst. Då det inte fanns några indikationer på överutnyttjande vill vi sänka denna åldersgräns igen.

Olika boenden i olika skeden

Oavsett vilka val som Tyresös medborgare gör skall alla veta att beroende på hur behoven ser ut finns goda boende alternativ. För vissa finns behov av att bo i ett lagstadgad särskilt boende medan andra vill ha boenden som inte är behovsprövade såsom till exempel trygghetsboenden eller seniorboenden. Idag är kön till seniorboende lång i Tyresö, men få nya lägenheter planeras. Detta är ett stort problem, som skapar otrygghet för Tyresös äldre. Nya seniorboenden måste uppföras och därmed korta köerna. Dessutom bör en garanti införas för de allra äldsta, som säger att alla över 90 år bör garanteras en plats på antingen seniorboende, trygghetsboende eller särskilt boende. Med tiden bör det undersökas möjligheten att sänka denna gräns.

Vård efter behov

För oss Socialdemokrater är det viktigt att alla människor har rätt till vård oavsett storlek på plånbok. Privata entreprenader kan öka mångfalden och därigenom vara en positiv lösning som ger förutsättningar för bättre vård. Kommunen har dock ett ansvar att ingen blir utlämnad till verksamhet som i verkligheten styrs mer av ett kortsiktigt vinstintresse än av omsorgen om de äldre. Avgörande för ett sådant ansvar är dels utvärderingen av verksamheten samt möjligheten för

att i egenregi kunna ta tillbaka verksamheten där avgörande brister i kvaliteten konstaterats. Om det ska kunna ske krävs att kommunen även fortsättningsvis har egen förmåga att driva verksamheter. En del i detta är ägandet av infrastrukturen.

Med ideologisk dogmatism som grund har dock Tyresös borgerliga majoritet sett till att privata vårdföretag både äger och driver ett äldreboende i Tyresö och uppenbarligen söker att hitta fler liknande lösningar. Från att ha varit ett komplement blir det uppenbart att kommunen avhänder sig viktiga verktyg för att både kunna styra kvalitet och framtida kostnader.

Riskerna med dessa privata experiment är uppenbara. Äldreboendet ägs av ett aktieföretag, vars huvudsakliga syfte är att generera högsta möjliga avkastning på insatt kapital. När ett nytt avtal ska träffas är risken överhängande att priserna rakar i höjden, eftersom företaget ifråga både äger den fastighet som verksamheten bedrivs i och driver verksamheten.

Detta är ett första steg bort från skattefinansierad äldrevård, då det finns en risk att platser säljs till andra kommuner och privata aktörer, exempelvis försäkringsbolag som är beredda att betala mer, vilket är en utveckling vi aldrig kan acceptera. Denna lösning kan komma att innebära ökade kostnader för Tyresö kommun och att Tyresös äldre inte kommer att få plats i äldreboenden i den egna kommunen, utan tvingas att flytta till andra kommuner. Därför bör ett stopp av dessa lösningar införas, tills de långsiktiga konsekvenserna kan utvärderas.

Äldreombudsman

För att upprätthålla kvaliteten i såväl kommunal som privat driven äldreomsorg behöver tillsynen skärpas. Det är kommunens ansvar att garantera varje enskild persons rätt till en kvalitativt bra vård. För att det ska bli verklighet krävs en granskning av verksamheten som är frikopplad från de man ska granska. En person eller funktion som aldrig misstänks ta större hänsyn till kollegorna än de vars intresse han eller hon är satt att värna. Som en del av det kvalitetskontor vi vill inrätta vill vi skapa en funktion som äldreombudsman vars uppgift är att göra kvalitetsutvärderingar och vid behov granska enskilda fall där brukare känner sig felaktigt behandlade.

Vi socialdemokrater föreslår därför:

Att ett stopp för utförsäljningar av äldrevården (i bemärkelsen drift och ägande av fastigheter) införs tills prisutvecklingen på Krusmyntan har undersökts i slutet av kontraktstiden.

Att en tydlig kravspecifikation tas fram för utförare av särskilda boenden.

Att utrikesfödda äldres möjligheter till vård på sitt modersmål stärks.

Att ett rättighetsprogram för äldre på särskilda boenden utarbetas.

Att de äldres rätt att styra hemtjänsttimmarna utökas.

Att måltidssituationen ses över och utvecklas inom äldreomsorgen.

Att åldersgränsen för att anlita Fixar-Frasse sänks till 65 år.

Att nya seniorlägenheter byggs.

Att en boendegaranti för äldre över 90 år införs.

Att en funktion som Äldreombudsman införs.

För den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen

Mathias Tegnér (s) Carl-Johan Karlson (s) Rune Jansson (s)

Monica Schelin (s) Alfonso Morales (s) Ann-Britt Avelin (s)